

NILAI EKONOMI EKOPELANCONGAN DAN POTENSI INSENTIF KEPADA PEMULIHARAAN SERTA PENINGKATAN PENDAPATAN MASYARAKAT LUAR BANDAR

T. Marina T.I.¹, Roslan R.², Zulnaidah M.¹, W.Radzi W.A² & Mohd Parid M.³

¹*Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, W.P. Kuala Lumpur (MALAYSIA)*

²*Jabatan Perhutanan Negeri Terengganu, Terengganu (MALAYSIA)*

³*Institut Penyelidikan Perhutanan Malaysia, Selangor (MALAYSIA)*

E-mel: marina@forestry.gov.my

Abstrak

Ekosistem hutan telah dikenali dan difahami mempunyai sumber yang bernilai terutama dalam bentuk kayu-kayan yang menyumbang kepada pendapatan kerajaan dan masyarakat samada dalam bentuk kewangan secara langsung terutama bagi sumber yang mempunyai nilai pasaran atau secara tidak langsung bagi sumber yang tidak mempunyai nilai pasaran. Disamping itu juga ekosistem hutan membekalkan berbagai sumber makanan, bahan untuk tujuan perubatan, media penstabilan, juga merupakan kawasan yang berpotensi tinggi untuk ekopelancongan. Ia menawarkan berbagai peluang rekreasi samada dalam bentuk pasif atau aktif. Permintaan yang semakin meningkat untuk pelancongan telah membawa kepada pembangunan infrastruktur dan kemudahan, terutamanya pembangunan untuk ekopelancongan. Walau bagaimanapun, nilai faedah ekonomi perkhidmatan ekopelancongan khususnya dalam ekosistem hutan tidak mudah diukur kerana tiadanya "tanda harga" untuk menggambarkan kepentingannya pada masyarakat. Ini adalah benar untuk perkhidmatan ekosistem hutan di mana potensi dan faedah yang direalisasikan untuk tujuan rekreasi dan ekopelancongan tidak dinilai. Implikasinya, peruntukan sumber tidak dapat dioptimumkan dan lebih cenderung kearah penukaran penggunaan untuk memenuhi tuntutan ekonomi komersil berbanding pemuliharaan atau pengekalan. Mengukur nilai ekopelancongan di persekitaran semula jadi khususnya ekosistem hutan boleh menunjukkan sama ada terdapat potensi untuk membangunkan pasaran baharu, mengenakan yuran konservasi atau untuk capture faedah sumber semulajadi dari segi kewangan. Pembangunan potensi dan peluang pendapatan berunsurkan alam sekitar/sumber semula jadi boleh menjadi "alat" untuk meningkatkan taraf hidup serta mengurangkan kadar kemiskinan masyarakat khususnya penduduk/masyarakat luar bandar.

Kata kunci: ekosistem hutan, perkhidmatan ekopelancongan, masyarakat luar bandar